

Faktaark om matsvinn i mat- og serveringsbransjen 2023

MATINDUSTRI

GROSSIST

DAGLIGVARE

SERVERING

KBS

FORBRUKER

FORFATTERE

AINA STENSGÅRD OG LINA PLATANITI

RAPPORTNUMMER

OR.30.24

ÅRSTALL

2024

Dette faktaarket er utarbeidet av Norsk institutt for bærekraftsforskning (NORSUS) på vegne av Matvett¹.

Det kartlagte matsvinnet i mat- og serveringsbransjen inkluderer matindustri (eks. sjømatindustri), grossist, dagligvarehandel, serveringsbransjen (hotell, kantiner og restauranter) samt kiosk-, bensin, og servicehandel (KBS). Beregningene av mengde matsvinn i mat- og serveringsbransjen er gjort av NORSUS (Stensgård 2023, Stensgård, Berntsen et al. 2023, Stensgård 2024, Stensgård 2024, Stensgård 2024). For detaljer om hver enkelt sektor se rapportene i referanselisten.

Fra 2015 til er 2023 er det estimert at matsvinnet i mat og serveringsbransjen er redusert med 28 %, målt i kg/innbygger. Bransjen ligger dermed an til å nå neste delmål i bransjeavtalen om 30 % reduksjon innen 2025. Hovedmålet om 50 % skal nås innen 2030.

Det kartlagte matsvinnet i mat- og serveringsbransjen utgjorde totalt 148 100 tonn i 2023. Dette kan omregnes til:

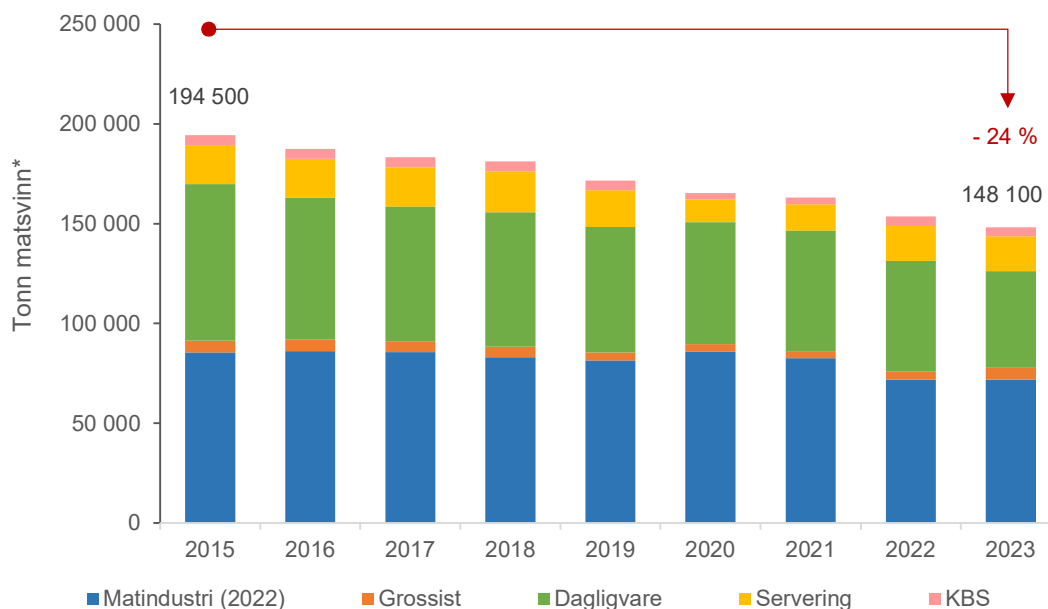
- 27 kg matsvinn per innbygger og år.
- Et årlig klimaavtrykk på ca. 0,4 millioner tonn CO₂-ekv.
- Et årlig økonomisk tap på ca. 6,5 milliarder kroner.

Kg / innbygger	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Endring
Matindustri	16,5	16,5	16,3	15,7	15,3	16,0	15,3	13,2	13,1	- 20 %
Grossist	1,2	1,1	1,0	1,0	0,7	0,7	0,6	0,7	1,1	- 9 %
Dagligvare	15,2	13,6	12,8	12,7	11,8	11,4	11,2	10,2	8,8	- 42 %
Servering	3,8	3,8	3,7	3,9	3,5	2,1	2,4	3,2	3,2	- 13 %
KBS	1,0	1,0	1,0	0,94	0,86	0,60	0,61	0,88	0,82	- 13 %
Sum kg per innbygger*	38	36	35	34	32	31	30	28	27	- 28 %

* Sum for 2015, 2016 og 2017 (merket lys grå) viser første måleverdi for serveringsbransje (2017) og KBS (2018), sum for 2023 (merket lys grå) viser 2022 verdi for matindustri og serveringsbransje.

Hovedårsakene til redusert mengde matsvinn i mat- og serveringsbransjen er blant annet knyttet til forebyggende aktiviteter som fokus på interne rutiner, forbedrede systemer, opplæring og prognoser. I tillegg har bransjen gjennomført reduserende tiltak som gjenbruk av mat til nye matprodukter, nedprising og donasjon. I tiden fremover må det særlig jobbes med informasjonsdeling og samarbeid på tvers av bedrifter og bransjer for å finne nye løsninger frem mot halveringsmålet i 2030.

Total matsvinnreduksjon målt i tonn er estimert til 24 %. Merk at utviklingen målt i tonn er lavere sammenlignet med utviklingen målt i kg/innbygger på grunn av at innbyggertallet i Norge har økt gjennom perioden (SSB 2024). Utviklingen i matsvinnet samt fordelingen av totalt matsvinn (tonn) for de ulike verdikjedeleddene er vist i figuren under. Merk at tallene for matindustri og serveringsbransjen er for 2022.

* Sum for 2015, 2016 og 2017 viser første måleverdi for serveringsbransje (2017) og KBS (2018), sum for 2023 viser 2022 verdi for matindustri og serveringsbransje.

De største varegruppene for matsvinn på tvers av mat- og serveringsbransjen målt i tonn er frukt og grønnsaker samt brød og bakervarer (20 %). Målt i klimafotavtrykk og økonomisk verdier er disse varegruppene mindre ettersom de er relativt rimelige og har et lavt klimaavtrykk.

Klimaavtrykket knyttet til matsvinnet i mat og serveringsbransjen er redusert med 28 %, mens det økonomiske tapet er redusert med 30 %. Forskjellen på utviklingen for klima, økonomi og mengde matsvinn skyldes at matsvinnet er redusert mest for relativt klimaintensive varer, som meierivarer og kjøtt.

Referanser

SSB (2024). 13136: Avfall frå hushalda, etter år, statistikkvariabel, region, nedstrømsløsning, behandling og materiale.

Stensgård, A. (2023). Faktaark om matsvinn i matindustrien 2022, NORSUS.

Stensgård, A. (2024). Faktaark om matsvinn i dagligvarehandelen 2023, NORSUS.

Stensgård, A. (2024). Faktaark om matsvinn i grossistleddet 2023, NORSUS.

Stensgård, A. (2024). Faktaark om matsvinn i KBS 2023, NORSUS.

Stensgård, A., et al. (2023). Faktaark om matsvinn i serveringsbransjen 2022, NORSUS.

Visjonen til NORSUS Norsk institutt for bærekraftsforskning AS, tidligere Østfoldforskning AS, er å bidra til bærekraftig samfunnsutvikling. Vi utvikler kunnskap og metoder for å forstå og implementere bærekraft bedre i samfunnet. Sammen med bedrifter og offentlige aktører kartlegger og reduserer vi miljøbelastninger, ofte med økonomisk gevinst. Slik bidrar vi til å bevege samfunnet i en bærekraftig retning.

ⁱ Matvett er mat- og serveringsbransjens selskap for å forebygge og redusere matsvinn og er ansvarlig for rapporteringen i henhold til bransjeavtalen om reduksjon av matsvinn på vegne av NHO Mat og Drikke, DLF, DMF, NHO Reiseliv og Virke som er deres eiere. Datagrunnlaget for dette faktaarket bygger på plukkanalyser fra flere norske kommuner, renovasjonsselskap og IKS For mer info om datagrunnlag og metodikk les kapittel 8.2 i [denne rapporten](#).